

SØREN SVEISTRUP KUURUPIILO

Suomentanut Jaana Palanterä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Samalta kirjailijalta:

Kastanjamies

Kaikki tämän kirjan nimet, henkilöhahmot ja tapahtumat ovat keksittyjä. Kaikki mahdolliset samankaltaisuudet eläviin tai kuolleisiin henkilöihin ovat tahattomia ja satunnaisia.

Halldan Rasmussenin lastenlorua *Tælle til een* on käytetty kirjailijan perillisten ja oikeudenhaltijoiden luvalla.

Tanskankielinen alkuteos

Tælle til en, tælle til to

Copyright © Søren Svestrup and JP/Politikens Hus A/S 2024
in agreement with Politiken Literary Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty

ISBN 978-951-1-33262-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Omistettu perheelleni

OSA 1

TOUKOKUU 1992

LUKU I

Vasta hetki sitten bussi kääntyi pois maantien polttavasta auringonpaahteesta pölyiselle metsän halki kiemurtelevalle hiekkatielle, mutta jo nyt tuntuu viileämmältä ajaa puiden varjossa. Vihreiden lehtien lomasta siilautuvat auringonsäteet täplittävät metsänpohjaa, hyönteiset parveilevat pölyisessä valossa, ja puidenlatvuksissa pikkulinnut räpyttelevät siipiään etsiessään kumppania tai pesänrakennustarpeita. Vaikka onkin vasta toukokuu eikä kello ole kuin hieman yli kymmenen aamupäivällä, 25-vuotias biologianopettaja Bjarke Venø aistii, että päivästä tulee lämpimän kesäpäivän kaltainen. Hän vilkaisee tyytyväisenä keski-ikäistä opettajakollegaansa Ann-Louisea, joka istuu bussin ratissa kuten niin monta kertaa aiemminkin lastenkodin retkillä. Tottuneesti hän ohjailee autoa kuoppaisella tiellä hyräillen samalla oppilaiden laulun mukana.

Meidän kuski ei osaa ajaa bussia, ajaa bussia –

Laulu sekoittuu lasten nauruun, ja Bjarke hymyilee nähdessään lasten iloiset kasvot linja-auton suuresta peruutuspeilistä. Sitten hän antaa katseensa jälleen vaeltaa leveään tuulilasin taakse. Maisema näyttää kauneinta puoltaan, ja kaikkialla luonto heräilee eloon. Etenkin linnut ovat vauhdissa. Kun tullaan toukokuuhun, parittelu aika alkaa tosissaan. Linnut pariutuvat, rakentavat pesiä ja munivat. Bjarke toivoo, että hän kykenisi tarjoamaan lapsille samanlaisen lumoavan kokemuksen, josta hän itse nautti lapsena tutkimusretkillään Tanskan länsirannikon marskimaille. Odottava tunne vatsanpohjassa kertoo hänelle, että retkellä on erityinen merkitys, sillä hänen takanaan istuvilla lapsilla on niin paljon menneisyyden painolastia kannettavanaan. Hän muistelee, että juuri tuo sama tunne motivoi häntä hakemaan sijaisuutta Aggersminden lastenkodista kohta kolme kuukautta sitten. Vastavalmistuneena hän ei ollut tiennyt, että lastenkodissa toimi myös

sisäoppilaitos, jossa oli vakituinen opettajakunta ja jopa oikeat luokkahuoneet vanhan lastenkotirakennuksen yhteydessä. Heti kun hän oli nähnyt työpaikkailmoituksen ammattilehdessä, hän oli laittanut hakuksen sisään. Jännittyneenä ja hermostuneena hän oli pari viikkoa sen jälkeen saapunut Jyllingeen lastenkodin johtajan haastateltavaksi. Kun hänelle oli haastattelun jälkeen esitelty lastenkotia ja kerrottu, että hän saisi sijaisuuden, hän ei meinannut maltaa odottaa pääsevänsä vauhtiin kaikkine opetusideoineen, joita hänen mieleensä pulpahteli.

Samalla kun Bjarke iloitsee suuresti siitä, että he pääsivät sovitusti lähtemään luontoretkelle, hän tutkii huomaamattomasti muistiinpanojaan pienestä ruutuvihosta. Hän valmistautuu myöhempään hetkeen, jolloin hän on ajatellut kertoa lapsille kaikista eri lintulajeista.

Ei hän tosissaan ollut uskonut, että retki peruttaisiin. Hänellä oli kyllä ollut aavistus siitä, että jotain oli tekeillä, mutta silti hänelle oli tullut yllätyksenä se, että hänet oli aamulla kutsuttu johtajan kansliaan. Johtaja oli selittänyt saaneensa muutamia yhteydenottoja lasten huolestuneilta sukulaisilta, jotka olivat kyseenalaistaneet retken ”turvallisuu- den”. Aggersminden oli vastuullisena lastenkotina otettava huoli vakavasti. Ensin Bjarke ei ollut täysin tajunnut, mitä johtaja tarkoitti, mutta sitten palaset olivat loksahdelleet paikoilleen. Noin viikon ajan tiedotusvälineet olivat olleet täynnä juttuja yhdeksänvuotiaasta pojasta, Daniel Stryger Hansenista, joka oli kadonnut jäljettömiin luontoleikki- paikalta pienen kylän laitamilta Lounais-Sjellannissa. Pojasta oli tietenkin tehty katoamisilmoitus, ja poliisi, kodinturvajoukot ja vapaaehtoiset olivat haravoineet tarkasti lähialuetta, samalla kun kuvaa pojan pisamaisista kasvoista näytettiin yhä uudelleen Tanskan lehdissä ja uutislähetyksissä. Valokuvan yhteydessä oli ollut kuvaus pojasta: lyhyt (noin 120 cm), punertavat hiukset, pisamia, hentorakenteinen, päällä siniset Adidaksen sortsit, sininen t-paita, punainen tikkiliivi ja valkoiset tennarit. Jutun yhteydessä oli julkaistu myös kuva sinivalkoisesta Salomon-merkkisestä koulurepusta. Epätoivoiset vanhemmat olivat vedonneet yleisön apuun, mutta tähän mennessä se ei ollut tuottanut tulosta. Poliisi oli erittäin vakavana kertonut, että tapauksessa epäil-

tiin rikosta, ja media oli spekuloinut mahdollisia yhteyksiä muihin selvittämättömiin rikosjuttuihin, mihin tutkijat eivät luonnollisestikaan olleet halunneet kommentoida mitään. Uutiset olivat koskettaneet Bjarkea kuten kaikkia muitakin, ja hän oli tuntenut myötätuntoa poikaa ja tämän sukulaisia kohtaan. Hän ei kuitenkaan ollut osannut odottaa, että Lounais-Sjellannin tapahtumat olisivat voineet herättää huolta heidän nelosluokkalaistensa läheisissä, sillä Daniel Stryger Hansenin kohtalokas tapaus oli sattunut yli sadan kilometrin päässä.

Onneksi johtaja oli päättänyt, että Bjarke voisi sovitusti viedä oppilaat retkelle. Toki sillä merkittävällä muutoksella, että retkikohde olisi lähellä sijaitseva Gundsømaglenjärvi eikä Bjarken alun perin suunnittelema lintujensuojelualue. Gundsømaglenjärvi sijaitsi lähempänä lastenkotia, ja nuotion sytyttäminen ja kuurupiilon leikkiminen siellä tuntuisi kaikista turvallisemmalta, koska lapset olivat käyneet jo useita kertoja aiemmin retkillä kyseisellä alueella. Bjarke oli seisonut johtajan kansliassa ja tuntenut olonsa sekä hermostuneeksi että ärtyneeksi, sillä hän oli käyttänyt paljon aikaa valmistautuakseen perinpohjaisesti vierailuun lintujensuojelualueella, mutta kun hän jälkeenpäin oli perehtynyt Gundsømaglenjärven ympäristön lintukantoihin, hän tajusi, että pystyisi edelleen tarjoamaan oppilailleen toivomansa kokemuksen. Niiden kuukausien aikana, jotka hänen sijaisuutensa oli tähän mennessä kestänyt, retki oli toiminut porkkanana, kun hän oli yrittänyt saada lapsia kiinnostumaan Tanskan vesialueiden ja soiden linnustosta. Hän tuntee ylpeyttä onnistuttuaan tehtävässään, sillä lapset vaikuttavat olevan erityisen hyvällä tuulella tämän päivän retken ansiosta.

Kun bussi alamäkeen ajaa, se heittää voltin – ei mitään rajaa. Meidän kuski ei osaa ajaa bussia, ajaa bussia –

”Ollaanko kohta perillä?” Bjarke yrittää saada äänensä kuuluviin lasten hälinän ja bussin radion yli. Radiossa kerrotaan uusia uutisia Jugoslavian etnisistä puhdistuksista. Hän on toistamassa kysymystään Ann-Louiselle, mutta siinä samassa bussi ajaa ulos metsästä, ja maisema avartuu heidän edessään. Tämä on ensimmäinen retki, jonka Bjarke on itse järjestänyt koululuokalle. Kun valtava ruovikko- ja

marskialue leviää kaikissa suunnissa metsänreunasta kohti järvenrantaa, hänen vatsansa alkaa kipristellä jännityksestä.

Aurinko helottaa korkealla taivaalla, ja kasvillisuudesta nouseva kosteus saa hien tippumaan Bjarken nenänpäästä, kun hän puolitoista tuntia myöhemmin kulkee ruovikon halki lapset perässään. He tallustelevat pontevasti rannan suuntaisesti matalassa lietteisessä vedessä, jossa kaksi metriä korkeat järviruoöt ympäröivät heidät kaikista suunnista. Vaikka Bjarke näkee vaivaa ja kertoo rytikerttusista niin innostuneesti kuin pystyy, hän ei voi olla huomaamatta, että lasten kiinnostus on alkanut hiipua. Heillä on varusteinaan kumisaappaat, ämpärit ja haavit, ja he ovat keränneet tiirojen, tiaisten ja lokkien höyheniä ja munankuoria. Matkan varrelta he ovat löytäneet myös kuolleita sammakoita, maagisia kiviä ja isojärvisimpukoita. Bjarke on juuri näyttänyt, miten simpukkaa pystyy raottamaan linkkuveitsellä, joka hänellä on mukanaan. Nyt kärsivällisyys on kuitenkin loppumassa – paljon ennen kuin Bjarken ohjelmassa on suunniteltu tauko. Vihdoin hän näkee etsimänsä ja osoittaa innoissaan.

”Katsokaa! Tulkaa ja katsokaa rytikerttusta.”

Lapset, etenkin tytöt, kokoontuvat Bjarken ympärille, joka on mennyt kyykkyyn. Parin metrin päässä ruovikossa voi juuri ja juuri nähdä pesän, joka on melkein valmis. Se on melko tavallinen pesä, mutta se tarjoaa täydellisen mahdollisuuden Bjarkelle pitää valmistelemansa luennon.

”Pesä on merkki siitä, että uros ja naaras ovat valinneet toisensa ja pariutuneet. Vanhan uskomuksen mukaan se tapahtuu ystävänpäivänä. Kun ne ovat saaneet pesän rakennettua, naaras munii sinne munat. Kun munat ovat kuoriutuneet, emolinnuilla on kiire pitää huolta poikaisistaan, jotta ne kasvavat isoiksi ja oppivat lentämään.”

Tytöt seuraavat, kun rytikerttuspari lentelee kiireisenä pesän ympärillä, ja osa lapsista huudahtaa ”oi” ja ”ooh” katsellessaan idylliä. Bjarke

hymyilee itseksensä, ja hän onnistuu melkein unohtamaan pojat, jotka kiukuttelevat taaempana.

”Minulla on nälkä.”

”Milloin leikitään kuurupiiloa?”

”Yh, mikä tuo on!”

Bjarke kääntyy ympäri helpottuneena siitä, että jokin on keskeyttänyt valitusvirren. Yksi poika, jonka Bjarke muistaa olevan nimeltään Emil, seisoo inhon ilme kasvoillaan ja katselee jotakin ruokojen välissä jonkin matkan päässä heistä. Lapset kahlaavat pojan luokse, ja Bjarke työntää linkkuveitsen varovasti takaisin reppuunsa ja laskee repun ruovikossa olevalle mättäälle, ennen kuin menee Emilin luokse katsomaan.

Kun hän pääsee perille, hän näkee Emilin osoittavan vapisevalla sormella tiiviisti yhdessä olevia ruokoja, joissa roikkuu toinen linnunpesä. Se on pieni ja sotkuinen ja lähes piilossa, jos ei katso tarkasti. Pesässä oleva suuri vaaleanpunainen poikanen on sokea, sulaton ja muistuttaa sikiötä. Mutta se liikkuu. Pullottavat silmät pyörivät vilkkaasti silmäluomien takana, ja se nojaa luisella selällään pesän sisäseinään horjuen paikoillaan ja on työntämässä munaa pesän reunan yli. Terävillä kynsillään se on tarttunut tiukasti tiiviisiin oksiin ja hyppää epävarmasti pesänsuuta kohti. Sen pienet vaaleanpunaiset jalat vapisevat munan painosta.

”Mikä tuo on?” utelias ääni kuuluu lapsilaumasta. Bjarke on itsekin hämmentynyt, sillä tuo on todella odottamaton näky.

”Tuokin on rytikerttusten pesä. Mutta sinne onkin kuoriutunut käenpoikanen, eikä se ole kovin hyvä asia, kuten näette”, hän selittää hiljaisella äänellä pitäen samalla huolen siitä, että lapset pysyttelevät kauempana pesästä.

”Miksi se työntää munaa ulos?”

”Se kuuluu sen luonteeseen”, Bjarke vastaa. ”Käet eivät ole samantaisia kuin muut linnut. Ne eivät pariudu, vaan parittelevat useiden käkien kanssa, jonka jälkeen naaraskäki munii munansa muiden lintujen pesiin, jotta sen ei itse tarvitse huolehtia jälkeläisistään. Kun käen-

poikanen kuoriutuu, se alkaa työntää muita munia ja poikasia ulos pesästä, jotta se saa koko pesän itselleen.”

Käenpoikanen on päässyt pesän yläosaan ja hurjasti ponnistellen se saa pudotettua kuoriutumattoman kilpailijansa reunan yli. Pieni kevyt muna melkein leijuu ilmassa ja laskeutuu paikallaan seisovaan veteen pesän alle, jossa jo ennestään kelluu kuollut rytikerttusen poikanen.

”Työntääkö se kaikki ulos kuolemaan?” epäuskoinen ääni kuuluu lasten keskeltä, samalla kun pari tyttöä irvistelee inhosta.

”Se on vain sen luonne. Toisaalta se kasvaa suureksi ja kauniiksi ja kukkuu koko kesän, mistä me pidämme.”

”Emilkin on käenpoikanen”, kiusoittelee yksi tytöistä yhtäkkiä ja osoittaa poikaa, joka löysi pesän.

”Itse olet käenpoikanen!” Emil kiiruhtaa tokaisemaan takaisin Mianimiselle tytölle, mutta useimmat lapsista ovat jo alkaneet nauraa Emilille. Ennen kuin Bjarke ehtii sanoa mitään, Ann-Louise ilmestyy näkyviin ruokojen välistä.

”No niin! Laskekaa reput alas ja menkää leikkimään kuurupiiloa. Sen jälkeen syödään. Emil, sinä lasket ja etsit ensin.”

”En halua olla etsijä!”

”Olet sinä. Laskekaa reppunne tähän!” Ann-Louise ohjaa lapsia totuneesti, joten kenellekään ei jää mitään epäselvää. ”Haavit laitetaan tuonne kasaan. Aloittakaapas sitten.”

Lapset toimivat Ann-Louisen ohjeiden mukaan, ja kaikki pudotavat reppunsa mättäälle rannan tuntumaan, jossa Bjarken reppu jo onkin. Bjarken on jälleen kerran todettava, että hänellä on paljon opittavaa Ann-Louisen tiukasta tyylistä. Emil epäröi hetken osaamatta päättää, mutta kääntää sitten ripeästi selkensä ja alkaa lausua ääneen numerolorua.

Laske yksi ja laske kaksi. Ei sukkia, ei kenkiä, jää kanan jalat paljiksi.

Laske kolme ja laske neljä, se on kivaa. Kanaa puristamalla muna-kokkelia saa.

Lapset kiljuvat innostuksesta, ja viimeisetkin heistä heittävät ämpärit ja haavit käsistään ja kiirehtivät ruovikkoon. Ann-Louise ottaa ämpäripinon syliinsä ja kävelee takaisin kohti kävelysiltaa.

”Jääkö pitämään heitä silmällä?” Bjarke kysyy.

”Ei tarvitse. He tietävät, miten pitkälle saavat mennä.”

Bjarke nyökkää helpottuneena, hän tarvitsee tauon. Myöhemmin häneltä kysytään, kuuliko hän tuolla hetkellä moottorin ääntä rannan läheisyydestä, mutta hän ei muista sellaista. Hän muistaa vain Emilin äänen, joka jatkaa numerolorua, kun taas hän itse kuivaa hikeä otsaltaan ja seuraa kollegaansa haavikasa kainalossaan.

”Laske viisi ja laske kuusi...”

Kun Emil saa lorun loppuun, hän kääntyy ja katselee ympärilleen. Ketään ei ole näkyvissä, mutta hän kahlaa nopeasti ruovikon poikki rantaviivan suuntaisesti vasemmalle, josta hän hetki sitten kuuli tirs-kuntaa ja kuiskailua. Otettuaan vielä muutaman askeleen hän löytää ensimmäiset kolme tyttöä. ”Nähty!” hän huutaa, mutta jatkaa nopeasti eteenpäin ja kahlaa jälleen korkeiden ruokojen välissä, tällä kertaa kohti järveä.

”Sanokaa kukkuu!”

Ruovikosta kuuluu luokkatovereiden ”kukkuu”-huutoja, ja hän muuttaa suuntaa äänen mukaan. Hän näkee monta lasta lähes samaan aikaan. ”Nähty, nähty!” hän huutaa, ja päästää kohta vielä yhden ”nähty!”-huudahduksen. Osaa lapsista harmittaa, ja he palaavat pettyneinä takaisin kohti rantaa, mutta Emil ei käytä aikaa riemuitsemiseen. Häntä ärsyttää yhä ajatus siitä, että häntä kutsuttiin äsken käenpoikaseksi. Hän ei täysin ymmärrä, miksi Mia sanoi niin, mutta hän on varma siitä, että käenpoikanen on raukkamainen ja tyhmä eikä ajattele muita kuin itseään, joten kun joutuu verratuksi sellaiseen, se saa vatsan vääntämään. Mitä enemmän Emil ajattelee asiaa, sitä tärkeämmäksi tulee löytää toiset lapset ja voittaa leikki.

”Sanokaa kukkuu!” hän huutaa uudelleen niin kovalla äänellä kuin pystyy ja kiittää innokkaana siihen suuntaan, josta hän kuulee vastauksia. Hän huijaa käsillään ja työntää kovat korret sivuun, ja pian hän löytää useita luokkatovereitaan, joiden täytyy tallustella takaisin alkupisteeseen. ”Sanokaa kukkuu!” hän komentaa ja tuntee, miten hienolta tuntuu olla hyvä etsijä. Hän pysähtyy hetkeksi ja yrittää miettiä, ketä hän ei vielä ole löytänyt. Ainakin Anders, Ole ja Mia ovat yhä piilossa, mutta nyt kukaan ei enää huuda kukkuuta. Hänen ympärillään on hiljaista, ja hän kuulee vain omien kumisaappaidensa äänen marskimaan vedessä ja järviruokojen kahinan omia vaatteitaan vasten. Hän liikkuu hieman hitaammin eteenpäin, edelleen vahvan päättäväisenä siitä, että hän voittaa leikin. Vasta kun hän on edennyt hyvän matkaa maastossa, lähes järviveteen saakka, jonne he eivät saa mennä, hän pysähtyy. Täällä tuulee hivenen. Ruoöt heiluvat hänen ympärillään, mutta hän ei näe ketään luokkatovereistaan. Kun Emil seisoo siellä yksin, hänestä tuntuu, että häntä kiusataan.

”Ei ole kivaa, jos ette sano mitään”, hän sanoo ääneen. ”Sanokaa kukkuu!” Hänen kuulemansa vastaus eroaa aiemmista. Se on aidompi, melkein kuin oikean linnun laulua. Toisaalta se kuuluu myös yllättävän läheltä. Niin läheltä, että Emil kääntyy pelästyneenä ympäri ja tuijottaa tutkivasti järviruokoja, jotka hän juuri ohitti.

”Anders, oletko se sinä?” Emil kysyy epävarmasti, mutta kysymystä seuraavassa hiljaisuudessa hän kuulee vain tuulen suhisevan ruovikossa.

”Äh, Anders, sano jotain!”

Emil pidättää hengitystään ja kuuntelee keskittyneesti.

”Minä tiedän, että siellä on joku”, hän sanoo kovalla äänellä ja kahlaa nopeasti lähimmän ruokorykelmän luo nähdäkseen, kuka luokkakavereista siellä piileskelee, mutta ei löydä ketään. Siellä on vain lisää ruokoja, jotka keinuvat hellästi tuulessa.

Sitten ääni kuuluu jälleen. Nyt vieläkin lähempää, ja Emil hätkähtää. Tällä kertaa ääni tulee ruovikosta aivan hänen edestään. Emil astuu epäröiden eteenpäin ja ojentaa hitaasti kätensä työntääkseen

korret sivuun. Mutta hänen kätensä jähmettyy kesken liikkeen. Hän tajuaa, ettei ääni ehkä tulekaan hänen luokkatovereistaan. Että jokin tai joku, jota hän ei tunne, on mukana leikissä. Ehkä joku hirviö. Emil yrittää työntää ajatuksen pois mielestään. Hän on nyt iso poika, melkein 11-vuotias, ja hän tietää hyvin, että on lapsellista ajatella hirviöitä. Hän on ottamassa vielä yhden askeleen eteenpäin, kun hän yhtäkkiä kuulee selvästi raskasta hengitystä aivan läheltään.

Emil epäröi hetken. Hän kohottaa katseensa. Sädehtivässä aurin-
gonvalossa hän erottaa pitkän hahmon, joka kohoo hänen edessään
ruovikon toisella puolella. Se seisoo paikoillaan kuin odottaen jota-
kin ja hengittää kuuluvasti sisään ja ulos aivan kuin hevoset kotitilan
aitauksessa. Emil seisoo lamautuneena paikoillaan. Hän kuulee kor-
vissaan oman sydämensä sykkeen. On kuin kaikki riippuisi yhtäkkiä
siitä, pystyykö hän seisomaan piilossa hengittämättä. Sitten hän kään-
tyy ja juoksee vastakkaiseen suuntaan niin lujaa kuin jaloistaan pääsee.

Emil työntää ruokoja sivuun ja tuntee niiden läiskähtävän kasvoi-
hinsa niiden palatessa ponnahtaen paikoilleen, ja vaikka hän ei enää
tiedäkään, missä ranta on, hän kamppailee eteenpäin. Kumisaappaat
tuntuvat raskailta kuin lyijy, ja hän kiskoo ne kerta toisensa jälkeen
ylös liejusta ja kompuroi paniikissa eteenpäin veden pulputessa siellä,
mihin hän astuu. Hän taistelee sokeasti eteenpäin ja tietää, että jos hän
yhdenkään kerran antaa periksi halulleen katsoa taakseen, hän kuo-
lee pelkoon.

Siinä samassa hänen toinen jalkansa juuttuu mutaan. Emil kaatuu
eteenpäin eikä ehdi ottaa vastaan käsillään. Hän kaatuu naama edellä
matalaan veteen eikä saa hetkeen happea, ja kun hän paniikissa nostaa
päänsä, hän jää peloissaan makaamaan järviruokojen keskelle kuunte-
lemaan askelten tai hengityksen ääntä. Hänen leuastaan putoilee pisa-
roita, mutta muuten on hiljaista. Sitten hän katsoo varovasti ympäril-
leen. Hänelle valkenee hitaasti, mihin hän on kompastunut, ja sitten
hän alkaa huutaa.

On alkanut sataa, kun siviilipoliisiautot ilmestyvät näkyviin metsänreunasta. Tummat pilvet kerääntyvät järven ylle, ja kun nuo kolme ajoneuvoa pääsevät parkkipaikalle ja pysäköivät muiden poliisiautojen sekaan, Bjarke kuulee ukkosen jylysevän etäällä.

Retki on muuttunut painajaiseksi. Hänen yläpuolellaan kaartelee helikopteri, koirapartiot ovat haravoimassa järven rantaa molempiin suuntiin, ja ruovikossa hän erottaa runsaasti univormupukuisia poliiseja, jotka kulkevat ympäriinsä katseet jäykästi mutaiseen veteen suunnattuina. Valkohaalariset teknikot pysyttelevät parkkipaikalla ja kävelysillalla. He kantavat vakavina laukkuja ja vaihtavat sateessa sanoja, joita Bjarke ei ymmärrä, kun taas toiset heidän kollegoistaan ovat asettautuneet valkoisen teltan ympärille kauas ruovikon keskelle, josta ruumiinosat löytyivät.

Bjarke oli saman tien rynnännyt ruovikon keskelle kuultuaan huudon. Emil oli maannut vedessä ruovikossa ja kamppailut hysteerisenä päästäkseen irti märästä vaatteesta, joka oli kietoutunut hänen jalkateränsä ympärille. Mia ja muutama muu lapsi, jotka olivat tulleet paikalle ennen Bjarkea, seisoivat hiljaa ja järkyttyneinä Emilin vieressä. Vasta kun Bjarke oli nähnyt, että Emilin jalkaterän ympärille oli kietoutunut litimärkä punainen tikkiliivi, hän oli alkanut tajuta, mitä lapset tuijottivat. Sameassa vedessä heidän vieressään kellui valkoinen tennari, siniset sortsit ja koulureppu. Repun vieressä mudasta työntyivät esiin elottomat pojan kasvat. Pisamat olivat harmaita, punainen tukka oli märkä ja sotkuinen, ja silmät tuijottivat tyhjinä kohti taivasta. Sitten Bjarke oli kauhukseen huomannut lapsen paljaan käsivarren jonkin matkan päässä ja oli kuumeisesti kiiruhtanut hätistelemään lapset pois paikalta.

Bjarkesta tuntuu, että hän oksentaa kohta uudelleen. Hän seisoo sateessa bussin vieressä siinä kulmassa parkkipaikkaa, johon he pysäköivät muutama tunti sitten täysin toisessa elämässä. Epätodellisuuden tunne on valtaamassa hänet, mutta hänen on pakko ryhdistäytyä ja ajatella lapsia, joiden pelokkaan ilmeettömät kasvat hän erottaa bussin ikkunoiden takana. Bussissa on yhä poliisi kuulustelemassa viimei-

siä lapsia. Poliisi on kysellyt Emililtä ja muilta lapsilta samoja asioita: ”Miltä ruovikossa ollut mies näytti? Oliko hänessä jotain erityisiä tuntomerkkejä? Mihin hän katosi?” Bjarke mielestä kaikki lapset ovat jo aikoja sitten kertoneet kaiken, mitä heillä on kerrottavanaan, ja hän pystyy ajattelemaan vain sitä, että heidät pitäisi saada kauas järvestä, joka tulee ikuisesti olemaan paikka, josta Daniel Stryger Hansen löydettiin surmattuna.

Kun Bjarke vihdoinkin saa tiedon siitä, että kuulustelut ovat tältä erää ohi ja viimeinenkin poliisi on poistunut bussista, hän nousee nopeasti sisälle. Emil istuu yhdellä etummaisista penkeistä ja värisee viltin alla Ann-Louisen seisoessa kyyneleet silmissään tempomassa pojan turvavyötä.

”Reppuni, missä minun reppuni on?!”

Monet lapsista alkavat etsiä kuumeisesti penkkiensä alta, ja Bjarke tajuaa unohtaneensa reput mättäälle ruovikon keskelle. Ann-Louise on kiinnittämässä parin muun lapsen turvavyötä, joten Bjarke rientää pois bussista ja juoksee sateessa kohti kävelysiltaa. Hän muistaa yhtäkkiä, että poliisit ovat vannottaneet heitä olemaan menemättä ruovikkoalueelle, sillä koko alue tutkitaan tarkasti, mutta nyt poliisit työskentelevät valkoisen teltan luona, joten lähettyvillä ei ole ketään, jolta kysyä. Bjarke katselee ympärilleen ja hyppää ruovikon keskelle. Pian hän löytää läpimärat reput, jotka ovat siellä, minne he ne jättivätkin. Hän kerää ne nopeasti kasaan, mutta kun hän on tarttumassa omaan reppuunsa, hän huomaa, että sen vetoketju on auki. Hän katsoo hämmentyneenä repun isoimpaan taskuun, ja yllätyksekseen hän näkee linkkuveitsensä avattuna repussa. Bjarke ottaa veitsen varovasti käteensä. Hän on ehdottomasti sitä mieltä, että hän taittoi veitsen kiinni ennen kuin pani sen reppuun. Epäröiden ja huolestunut tunne vatsassaan hän tarttuu veitsenterään peukalolla ja etusormella taittaakseen sen kiinni, mutta huomaa sitten, että terässä on verta. Hän katselee hämmentyneenä ympärilleen ja näkee sitten linnunpesän.

Ruovikossa on pesä, jota hän ja lapset muutama tunti sitten katselivat, mutta nyt se on revitty kappaleiksi. Pesän alla vedessä kelluu jotain

epämääräistä, ja Bjarken on mentävä lähemmäs nähdäkseen, mikä se on. Hän tajuaa, että ne ovat lihanpalasia. Käenpoikanen on paloiteltu. Ohuet, vaaleanpunaiset koivet, siivet ja pieni torso keinuevat mutavedessä munan ja kuolleen rytikerttusen poikasen vieressä. Käenpojan suonikas pää ulkonevine silmineen on raa'asti keihästetty katkaistuun ruokoon.

Hetken kuluttua Bjarke nousee jälleen bussiin. Hän laskee märät reput lattialle ja kömpii penkilleen. Ann-Louise sulkee bussin ovet paikaltaan ratin takaa ja kaasuttaa metsän läpi aivan kuin piru olisi heidän kannoillaan. Hän sanoo jotain välittävää ja rauhoittavaa, mutta Bjarke ei kuule mitä. Paikaltaan hän katselee pöllähtäneenä bussin peruutuspeiliä. Kaikki lapset istuvat omilla paikoillaan, osa itkee, osa tuijottaa hämmentyneinä ulos ikkunoista, osa pitää toisiaan käsistä.

Hänen pitäisi sanoa jotain käenpoikasen löytymisestä. Hän etsii mielestään kuumeisesti selitystä sille, mitä on voinut tapahtua, ja sadat välähdykset päivän kulusta ponnahtelevat hänen ajatuksiinsa. Hän palaa yhä uudelleen siihen tosiasiaan, että vain joku lapsista on voinut nähdä, mihin hän laittoi veitsen, mutta hän ei voi mitenkään käsittää, että joku lapsista olisi ottanut veitsen repusta ja käyttänyt sitä siihen, mitä hän juuri näki.

Bjarke yrittää koota itsensä. On oltava jokin toinen, ei niin pahaenteinen selitys, joka kirkastuu hänelle täysin, kun hän on päässyt kauemmas painajaisesta. Hän kiinnittää turvavyön, ja hänen hengityksensä on vähitellen alkanut tasaantua, kun hän jälleen vilkaisee peruutuspeiliin. Tällä kertaa hän kiinnittää huomionsa ilmeettömiin kasvoihin, jotka hän näkee bussin takapenkillä. Kun salamyhkäisinä loistavat silmät yhtäkkiä kohtaavat hänen katseensa peilissä, Bjarken on käännettävä päänsä pois.

TORSTAI
13. HELMIKUUTA,
NYKYAIKA

LUKU 2

Metro jarruttaa, ja Silje Thomsen tuntee muiden ihmisten paineen selässään ylitäydessä vaunussa. Ovet liukuvat auki, ja Silje kiiruh-
taa sydän hakaten ja puhelinta kädessään puristaen pois metrosta. Merkkiäänät sekoittuvat keskusteluihin ja vastakkaisesta suunnasta laiturille saapuvan metrojunan kirskuntaan. Silje liikkuu nopeasti ruuhka-ajan ihmisvilinän halki taakseen katsomatta. Jos hullu on ollut samassa junassa hänen kanssaan, hän ei aio tuhлата sekuntia-
kaan. Rullaportaissa hän ohittelee ihmisiä, ja kun hän pääsee katu-
tasolle, hän tuntee pientä helpotusta voidessaan piiloutua pimeään talvi-iltaan, joka ottaa hänet vastaan lumen ja loskan kera. Autojen ajo-
valot pyyhkivät esikaupungin puistokatua ja renkaat litisevät kosteina märässä kelissä hänen hölätessään kohti yhtä torin oikealla puolella olevista bussipysäkeistä. Bussi, johon hänen on tarkoitus nousta, sei-
soo jo valmiina tienreunassa, joten Silje kiihdyttää vauhtiaan, mutta juuri kun hän on melkein perillä, hän näkee bussin lähtevän hitaasti
liikkeelle ja poistuvan pysäkiltä. Hän pysähtyy hengästyneenä. Ennen kuin turhautuminen ehtii iskeä, hän tuntee puhelimensa värisevän kädessään, ja vaikka hän onkin aivan varma, mitä on luvassa, hän kat-
soo kauhuissaan pientä näyttöä.

Laske viisi, laske kuusi. Etsin joka paikasta, joko Silje kotona huusi?

Tuntemattomasta numerosta lähetetty viesti saa Siljen katso-
maan hätäntyneenä taakseen kohti ihmisiä, jotka vyöryvät ylös met-
rotunnelista. Sitten hän kääntyy ympäri ja astuu päättäväisesti ajo-
tielle. Autot jarruttavat, osa niistä liukuu lumipenikkaan ja tööttäilee
hänelle, mutta hän pääsee toiselle puolelle tietä ja pakenee villisti juos-
ten lähintä katua pitkin.

Vasta kun Silje pääsee oikoreitille kerrostalojen luona, hän uskaltaa
hidastaa hieman vauhtia. Hän tärisee pelosta ja kylmyydestä ja huomaa

olevansa läpimärkä lumihiutaleista, joita leijailee hänen ympärillään ja tarttuu hänen hiuksiinsa, aina kun hän kääntyy katsomaan taakseen. Puhelin värisee.

Laske seitsemän ja kahdeksan ja yhdeksän. Toi kotiin Siljen himokkaan ja märän.

Silje kiittää polkujen poikki, kuten on usein tehnyt tyttärensä lämmän käsi omassaan, mutta kun hän ohittaa viimeisen kerrostalon ja astuu lumen peittämälle tielle omakotitaloalueella, hän ei enää tunne olevansa turvassa. Vaikka talot pensasaitojen ja aitausten takana näyttävät viihtyisiltä kellertävän valon langetessa niiden ikkunoista lumihangelle, hän kiiruhtaa jalkakäytävää, kunnes saapuu rima-aidan ja pihaportin luo, johon on naulattu ”Myydään” -kyltti. Hän työntää portin auki, ja kävellessään pihatietä talolleen hän tuntee jälleen puhelimen värisevän.

Laske uu, laske aa. Löytyykö hän, voiko leikin jo lopettaa?

Silje tuskailee kuumeisesti avaintensa kanssa. Hän aistii pihan pimeyden hiipivän yhä vain lähemmäs, mutta vihdoin hän saa ulko-oven auki ja syöksähtää eteiseen. Hän pamauttaa oven rajusti kiinni takanaan ja naksauttaa lisälukon päälle. Sisällä talossa pimeys tuntuu turvalliselta, joten hän ei sytytä valoja, vaan kulkee pimeän talon halki tyttären tyhjän huoneen ohi keittiöön. Hän ei käytä aikaa ulkovaatteiden tai märkien kenkien riisumiseen.

Kännykän taskulamppu valonaan hän penkoo kiivaasti keittiön laatikoita. Kun hän on nostellut kaikenlaista roinaa keittiön pöydälle, hän löytää pakkauksen, jossa on uusi sim-kortti. Hän repäisee muovin auki, kaivaa uuden kortin esiin ja varmistaa tallentaneensa yhteystietonsa puhelimen muistiin, kuten on nyt tottunut tekemään. Otettuaan puhelimesta vanhan kortin pois ja vaihdettuaan sen uuteen, hän tuntee saman tien helpotusta. Hän avaa puhelimen, ja samalla kun hän kävelee vauhdikkain askelin talon läpi, hän etsii tyttärensä numeron.

Hei kulta. Kaikki hyvin. Tämä on uusi numeroni, jota sinun tulee käyttää tästä lähtien. Nähdään pian. Halauksia äidiltä ☺

Hengästyneenä hän asettuu suuren pimeän kulmahuoneen ikku-

nan ääreen ja tuijottaa valppaana avattujen kaihdinten takaa ulos. Pimeä etupiha ja sen pensaat ja puut, joiden hoitamista hän aikanaan rakasti, ovat peittyneet vastasataneeseen lumeen. Tien varrella katulamppujen valossa hän näkee lumihiutaleita, jotka laskeutuvat tanssahdellen taivaalta ja pyörähtelevät tuulessa. Näkymä ehtii melkein rauhoittaa hänet, mutta sitten hän huomaa hahmon. Rima-aidan raoista hän näkee jonkun liikkuvan hitaasti ja tutkivasti eteenpäin, ja hän pidättää hengitystään valmistautuen soittamaan hätänumeroon. Kun hahmo ehtii hieman lähemmäs, Silje näkee pihaportin alta talutushihnassa kulkevan koiran, joka hölköttelee tassut täynnä lumikokkareita eteenpäin iäkkäämpi nainen perässään.

Silje hymyilee pimeyteen, helpottuneena ja hieman nolestuneena siitä, että hän on aikuinen ihminen, joka piileskelee kuin pikkulapsi. Hän ehtii myös miettiä, ettei hän saa menettää järkeään ja että heti huomenna hänen on alettava toteuttaa vakavissaan suunnitelmaansa ja etsittävä uusi turvallinen paikka, jossa he voivat aloittaa alusta, vaikka hänellä ei olekaan varaa siihen. Sitten hänen puhelimensa värisee, ja hän nostaa puhelinta vastatakseen tyttärelleen.

Nähty.

Tuntemattomasta numerosta lähetetty yksittäinen sana loistaa näytöltä pimeyteen ja lamauttaa hänet. Saman tien kauhu on palannut, mutta tällä kertaa siihen sekoittuu hämmennystä. Vasta hetki sitten hän otti uuden numeron käyttöönsä, eikä kukaan muu kuin hänen tyttärensä tiedä numeroa. Sitten hän miettii, että on varmasti paniikissa pannut vanhan sim-korttinsa takaisin puhelimeen, kun hän puuhasteli korttien kanssa.

Palattuaan keittiöön hän kumooa tärisevin käsin laatikon pöydälle. Hän tietää täsmälleen, minne pani pienen pakkauksen sim-kortteineen, ja valaisee paniikin vallassa keittiön pöytää ja lattiaa. Mutta pakkaus ei ole siellä. Hän alkaa etsiä laatikoista, ja aina kun hän siirtää kasan pikkutavaraa syrjään tuloksetta, sama ajatus hiipii mieleen. Pakkauksen päällä oli uuden sim-kortin numero, jonka hän itse valitsi, ja jos pakkaus ei enää ole pöydällä, johon hän sen jätti, siihen on oltava jokin